

1

„Не! Нећу мангостине.“ Андерсон Лејк се нагнуо и показао прстом. „Желим оно онде. *Kaw pollamai nee khar*. Оно црвене коже са зеленим длачицама.“

Сељанка се насмешила, откривајући зубе потамнеле од жвакања бетела, и показала на пирамиду воћа наслаганог поред ње. „*Un nee chai mai kha?*“

„Тако је. Баш то. *Khar*.“ Андерсон се насмеја и климуну главом. „Како се зове то воће?“

„*Ngaw*“. Сељанка је полако изговорила име воћа како би је странац разумео, држећи руке изнад посланог воћа.

Мрштећи се, Андерсон је узео воћку. „Ово је ново воће?“

„*Kha*“ рече сељанка потврдно климнувши главом.

Андерсон је окретао воћку у руци и проучавао је. Личила је више на шарену морску сасу или длакаву рибу балон него на воће. Грубе зелене длачице су вириле са свих страна, голицајући му длан. Кожа воћке је имала тамно црвену боју као да је заражена гљивицама, али када ју је помирисао није могао да осети ни најмањи траг распадања. Била је потпуно здрава упркос свом изгледу.

„*Ngaw*“, понови сељанка, па потом, као да је знала шта му се мота по глави, рече: „Ново воће. Није заражено.“

Андерсон одсутно климну главом. Пијаца око њега је врвела од бангкошких купаца раноранилаца. Дуриани на гомилама су преплављивали споредне улицице испуњене маглом која се са њих дизала и паром из бачви са змијоликим рибама и рибама црвених пераја. Изнад глава, вреће са палминим уљем су се њихале на немилосрдном тропском сунцу, бацајући на пијац сенке у облику шлепера трговачких компанија и лица поштоване Мале краљице. Поред њега се прогуроа мушкарац носећи високо подигнуте кокошке црвеног перја,

које су млатарале крилима и кричале на путу до кланице, док се жена у светло обојеној традиционалној хаљини цењкала и смејала са продавцима, покушавајући да обори цену нелегалног увезеног Јутекс пиринча и нове врсте парадајаза.

Ништа од тога се Андерсона није тицало.

„*Ngaw*“, поновила је сељанка, покушавајући да заподене разговор.

Дугачке длацице воћа су голицале Андерсонов длан, а он је покушавао да докучи његово порекло. Још један успешан тајландски подухват у генетској производњи, баш као и парадајз, плави патлиџан и чили који су прекривали суседне тезге. Као да је наговештавао остварење пророчанстава из Библије Грахамита. Као да се Свети Франсис преврће у гробу и спрема да коракне на земљу и са собом донесе издашан поклон у облику давно изгубљених калорија.

„И доћи ће уз звуке труба, а рај ће поново бити...“

Андерсон је чудну воћку окретао у руци. Није имала тежак мирис зараженог воћа. На њој није било краставих трагова гљивица. Разно светско цвеће, поврће, дрвеће и воће је окупирало Андерсонов ум, али никако, у том мноштву, није могао да уочи назнаку одакле потиче ово воће.

Ngaw. Загонетка.

Направио је гримасу као да ће да проба воћку па ју је сељанка узела. Загаситим палцем лако је огулила длакаву кожицу са воћа, откривајући тако бледо месо. Прозрачно месо воћке највише је подсећало на црни лук из туршије који се служи уз мартини у клубовима истраживача у Де Моину.

Пружила му је воћку. Андерсон ју је опрезно помиришао. Удахнуо је мирис воћног сирупа. *Ngaw*. Не би требало да постоји. Јуче није постојао. Јуче се ни на једној тезги у Бангкоку није могао купити, али ипак је данас послан у пирамиде, наслаган свуда око ове неуредне жене која седи на земљи делимично заклоњена надстрешницом од сунца. Око њеног врата висила је блистава златна амајлија мученика Фра Суба и намигивала му, талисман који је представљао заштиту од биљних зараза компанија за производњу калорија.

Андерсону би било драже да воће може да проучи у његовом природном окружењу, док виси са дрвета или провирује испод лишћа некаквог жбуна. Када би имао више информација могао би да погоди род и фамилију којој воће припада, и одгонетне какву божанску генетику прошлост Тајландско краљевство покушава да разоткрије, али

није имао никаквих других наговештаја. Убацио је у уста влажну лоптицу воћа.

Богатство укуса, испуњено слаткоћом и плодношћу. Лепљиви плод је прекрио цео језик. Као да се поново налазио на пољима Хајгроуа у Ајови, када је први пут пробао тврди слаткиш који му је понудио агрономиста Мидвест Компакта, а тада је био само син сељака, босоног усред стабљика кукуруза. На трен је, након дугог периода лишавања, био обасут богатством укуса – непатвореног укуса.

Сунце је немилосрдно пекло. Купци на пијаци су се гурали и цењкали, али све то се Андерсона није тицало. Затворених очију је у устима превртао воћку, кушајући прошлост, наслађујући се прошлосту у којој је ово воће цветало, прошлости пре него што се појавила зараза, јапански генетички модификован жижак, биљне гљивице и шуга.

Под тешким тропским сунцем, окружен риком водених бивола и самртним ропцима пилића, остварио је везу са рајем. Да је био грахамит, пао би на колена и усхићено би захваљивао поново пронађеној ароми раја.

Смешећи се испуноу је у руку црну коштицу воћке. Андерсон је прочитао бројне путописе истакнутих ботаничара и истраживача, људи и жена који су продрли у најудаљеније кутке дивљине у потрази за новим врстама – па ипак, њихова открића се не могу поредити са овим јединственим воћем.

Сви они су жудели за новим открићима. Он је пронашао ускрснуће.

Лице сељанке је сијало, јер је била сигурна да ће купити воће. „*Ao gee kilo pha?*“ Колико?

„Да ли је воће здраво?“, упитао је.

Показала је на потврде Министарства екологије које су лежале на калдрми поред ње, посебно му скрећући пажњу на датуме прегледа. „Најновија варијација“, рече. „Врхунски квалитет.“

Андерсон је проучавао светлуцаве печате. Сељанка је највероватније подмитила чиновнике и тако добила потврде, уместо да воће подвргне комплетној провери која би гарантовала отпорност на гљивице и бактерије типа 111.мт7 и мт8 за осам сезона. Цинично је помислио да то и није тако битно. Печати са замршеним шарам који су блистали на сунцу су били више амајлије него што су имали некакав значај, били нешто што је људима уливало сигурност у свету пуном опасности у којем су живели. Истини за вољу, када би се бактерије које су нападале биљке поново појавиле, ове потврде би биле безвредне. Када

би се појавиле, то би била нова варијација бактерија, а сви постојећи тестови би били бескорисни, па би се људи молили пред амулетима Фра Сеуба и сликама краља Раме III и приносили би дарове на градски олтар, а без обзира на број потврда које би издало Министарство екологије ипак би искашљали сопствена плућа.

Андерсон је у џеп ставио коштицу *ngawa*. „Узећу килограм. Не. Два килограма. *Song*.“

Пружио јој је торбу од конопље не потрудивши се да се цења. Колико год буде тражила биће премало. Чуда вреде колико свет. Јединствени ген који је отпоран на заразу или само условљава ефикасније искоришћавање азота ће омогућити вртоглав пораст профита. Када би управо сада бацио поглед на пијац, свуда би могао да види потврду ове истине. Сокаци су били препуни Тајланђана коју су куповали све, од гентички модификованог Јутекс пиринча до перади црвеног перја. Међутим, сва та достигнућа су одавно постигнута на основу истраживања генетичара компанија *AgriGen*, *PurCal* и *Sveukupna hrana* — плодови старе науке произведени у полуосветљеним истраживачким лабораторијама Мидвест Компакта.

Ngaw је другачији. Мидвест није створио *ngaw*. Тајландско краљевство се показало мудријим тамо где су други оманули. Оно опстаје док све остале земље, као Индија, Бурма и Вијетнам, падају као домине, гладују и моле се за нова научна открића.

Неколико људи је погледало шта Андерсон купује, па чак и да је сматрао да је цена воћа ниска, очигледно су мислили да је воће прекупо.

Сељанка му је пружица воће, а Андерсон се готово насмејао од задовољства. Ни једна једина оваква длакава воћка не би требало да постоји; вероватно у врећи има неколико трилобита калорија. Уколико је његова претпоставка о пореклу воћа исправна, представљала би спас од изумирања, једнако невероватан као када би се у околи кретали тираносауруси. Међутим, исто би вредело и за кромпир, парадајз и чили којима је пијаца била преплављена. На пијаци је поврћа било у гомилама какве нико већ генерацијама није видео. У овом граду изгледа да је све могуће. Воће и поврће као да је васкрсло, по авенијама је цветало истрбљено цвеће, а у сенци свега тога Министарство екологије је постизало очаравајуће резултате са генетичким материјалом који је генерацијама био изгубљен.

Са воћем у врећи Андерсон се пробијао споредном улицицом. Дочекала га је градска врева. Гомиле радника су преплавиле улицу

Раме IX као да се Меконг излио. Бицикли и рикше, водени бизони плавих леђа и велики мегадонти.

Када је Андерсон стигао, Лао Гу је брзо изашао из сенке трошне пословне зграде, пажљиво скидајући ужарени врх цигарете. Поново велебиље. Било га је повсуда. Овде га је било у изобиљу као нигде другде на свету. Лао Гу је остатак цигарете угурао у џеп поцепане кошуље и пожурио испред Андерсона до њихове рикше.

Стари Кинез је, обучен у рите, изгледао као страшило, али је ипак имао среће. Био је жив, док је већина других људи помрла. Имао је посао, док су његови пријатељи, малајске избеглице, живели у прена-трланим загушљивим зградама Проширења као пилићи у кланици. Лао Гу је био живав и имао довољно новца да ужива у Синга цигаретама. За друге избеглице са жутом картом он је био краљ.

Лао Гу се успентрао на седиште и стрпљиво сачекао да се Андерсон смести на седиште намењено путницима. „У канцеларију“, рече Андерсон. „*Bai khar*“ Затим рече на кинеском. „*Zou ba*“.

Старац се усправио на педалама и они упловише у саобраћај. Свуда око њих се чула бесна звоњава бицикала. Ла Гу се није обзирао док је све дубље улазио у саобраћајну гужву.

Андерсон је посегнуо за још једном воћком, али се уздржао и није ју узео. Закључио је да мора да буде штедљив. Ово воће је превише вредно да би га халапљиво јео као неко похлепно дете. Тајланђани су пронашли неки нов начин за оживљавање прошлости, а он је само хтео да се гости резултатима њиховог открића. Прстима је добовао по врећи са воћем борећи се да одржи самоконтролу.

Да би скренуо мисли потражио је паклицу цигарета и упалио једну. Повукао је дим уживајући у њему и присећајући се колико је био изненађен када је први пут открио колико је успешно постало Тајландско краљевство и са колико успеха су узгајали велебиље. Док је пушио размишљао је о Јатесу. Сећао се његовог разочарења док је међу њима лебдела прошлост.

* * *

„Велебиље“

Јатесова шибица је блеснула у полумраку канцеларије, осветљавајући му црте лица док је приносио пламен цигарети, из које је повукао први дим. Пиринчани папир је зацукетао. Жар цигарете је сијао у полумраку, а Јатес је испустио облак дима према плафону на којем је скрипао вентилатор.

„Плави патлиџан. Парадајз. Чили. Кромпир. Јасмин. Никотиана.“ Исправио је цигарету и подигао обрву. „Дуван.“

Поново је повукао дим жмиркајући од блеска цигарете. Свуда унаоколо су у тишини били поређани радни столови и рачунари компаније који су се покретали на педале. Увече, када фабрика није радила, лако сте могли празне радне столове грешком заменити за нешто што није осликавало неуспех. Радници су само отишли кућама да се одморе у очекивању још једног напорног радног дана. Прекривене столице и рачунари су стварали лажну слику – у полумраку, са сенкама преко намештаја и месечином која се пробијала кроз прозорске капке од махагонија, било је могуће замислити шта је могло да се оствари.

Изнад њихових глава вентилатор се и даље споро окретао и лаошки каишеви су ритмично шкрипали преко плафона док су равномерно трошили кинетичку енергију коју су производиле главне опруге фабрике.

„Тајланђани су имали много среће у својим лабораторијама“, рече Јатес, „и ево где смо сада. Да сам сујевеан, помислио бих да су те призвали заједно са њиховим парадајзом. Схватам да за свако живо биће постоји предатор.“

„Морао си да нас известиш о њиховом напретку“, рече Андерсон. „Ова фабрика није твоје једино задужење.“

Јатес је направио гримасу. Његово лице је било одличан пример живота у тропској клими. Испуцали крвни судови су исцртавали ружичасту мрежу на његовим образима која се завршавала на бабурстом носу. Водњикаве плаве очи су трепнуле према Андерсону, мутне колико и загађени градски ваздух. „Претпостављао сам да ћеш ми ускратити уточиште.“

„Немам ништа против тебе.“

„Само оно што сам целог живота радио.“ Насмејао се клепетавим смехом који је указивао на почетак болести изазване бактеријом. То је био звук који би Андерсона натерао да изађе из просторије да није знао да је Јатес, као и сви радници *AgriGena*, био вакцинисан против свих нових врста бактерија.

„Годинама сам ово градио“, рече Јатес, „а ти ми кажеш да није уперено против мене.“ Махнуо је према прозорима канцеларија који су гледали на производни спрат. „Успео сам да направим опруге величине моје шаке које могу да ускладиште гигаџуле снаге. Четвороструко већи однос капацитета и снаге од било којих других опруга на тржишту. Предамном је револуција у складиштењу енергије, а ти је

одбацујеш.“ Нагнуо се према Андерсону. „Овако преносива енергија није постојала још од бензина.“

„Само ако можеш да је произведеш.“

„Ускоро ћемо моћи“, инсистирао је Јатес. „Још само да решимо проблем са базенима алги. То је једина слаба тачка.“

Андерсон није коментарисао. Јатес је то протумачио као охрабрење да настави да говори. „Основни концепт је исправан. Када базени буду производили довољне количине...“

„Морао си одмах да нас обавестиш да си на пијацама видео велебиље. Тајланђани успешно узгајају кромпир најмање пет сезона. Извесно је да имају банку семена, али нас ти о томе ипак ниси обавестио.“

„То није мој посао. Задужен сам за складиштење енергије, а не производњу.“

„Где намераваш да набавиш калорије за своје фантастичне опруге уколико урод подбаци?“ фркну Андресон. „Гљивице сада мутирају сваке треће сезоне. Самоуки генетичари покушавају да украду наше планове за *TotalNutrient* жито и *SojuPRO*. Наша последња врста *Нај-Гро* кукуруза је само шездесет процената отпорна на жијак, а ми сада изненада чујемо да ти је пред носом златна генетичка кока. Људи глудују!“

Јатес се насмеја. „Немој мени говорити о спасавању живота. Видео сам шта се догодило са банком семена у Финској.“

„Нисмо је ми разорили. Нико није претпостављао да су Финци такви фанатици.“

„Било ко са улице је то могао да предвиди. Компаније за производњу калорија имају извесну репутацију.“

„То није било моје задужење.“

Јатес се поново насмејао. „То је увек наше објашњење, зар не? Компанија нешто уради, а сви ми стојимо по страни и перемо руке од свега. Претварамо се да нисмо били одговорни. Компанија повуче *SojuPRO* са бурманског тржишта, а сви ми стојимо по страни говорећи да несугласице око интелектуалне својине нису оно чиме се бавимо. Људи ипак и даље глудују.“ Повукао је дим из цигарете. „Заиста не знам како неко као што си ти може ноћу мирно да спава.“

„Лако. Помолит се Нојеу и Светом Франсису, па се Богу захвалим што смо још увек један корак испред гљивичне заразе.“

„Тако дакле? Затворићеш фабрику?“

„Не. Наравно да нећу. Производња опруга ће се наставити.“

„Заиста?“ Јатес се, испуњен надом, нагнуо напред.
Андерсон је слегнуо раменима. „Фабрика је добар параван.“

* * *

Жар цигарете је опрлио Андерсонове прсте. Бацио је цигарету на улицу, док је Лао Гу окретао педале рикше и возио га кроз густ саобраћај. Клизали су кроз Бангкок, град божанских бића.

Монаси у шафранским одорама су шетали по тротоарима и уживали у сенци црних кишобрана. Деца су трчала у гомилама, гуркајући се и ћушкајући, смејући и дозивајући једни друге на путу до манастирских школа. Улични продавци су пружали руке прекривене венчићима од невена који се носе у храмове и нудили светлוצаве амајлије монаха светаца које би требало да штите од свега, од неплодности до заразе. Колица са храном су се пушила и шиштала миришући на кључало уље и ферментирану рибу, а око ногу купаца су се увијале мачке, надајући се комадићима хране.

Изнад њихових глава су се помаљали стари торњеви Проширења, обрасли пузавицом, одавно без прозора, као оглодане кости. Само су стајали и блистали на сунцу пошто, без лифтова и климатизације, нису били погодни за живот. Црни дим је куљао из њихових шупљина одајући места на којима су малајске избеглице на брзину правиле тортиље и кувале копи, пре него што би их власти откриле и протерале.

На средини саобраћајних трака лежале су избеглице са севера учтиво пружајући руке, молећи за помоћ. Покрај њих су пролазили бицикли, рикше и кола која су вукли мегадонти, раздвајајући се као река око стена. Израстине у облику карфиола су ружиле носеве и уста просјака. Зуби су им се црнели од бетела. Андерсон се машио за џеп и под ноге им на улицу бацио ситан новац, благо климнувши главом на њихове изливе захвалност, па је наставио даље.

Убрзо затим су угледали бело окречене зидове и уске уличице индустријске зоне. Складишта и фабрике, збијени једни уз друге, мирисали су на усољену и трулу рибу. Продавци су били поређани дуж уличица, а од јаког сунца су се скривали испод надстрешница склепаних од ћебади. Одмах иза њих се видео насип и брана краља Раме XII који су град штитили од плавог океана.

Тешко да је неко могао да занемари високе зидове бране и притисак воде коју је она задржавала. О граду божанских бића се могло мислити само као о несрећи која чека да се догоди. Међутим, Тајланђани су били тврдоглави. Борили су се да њихов свети град не

буде потопљен. Уз помоћ пумпи на угаљ, обимних радова на насыпу и вером у визију владара династије Чакри за сада су успевали да задрже сву ту воду која је већ прогутала Њу Јорк, Рангун, Мумбаи и Њу Орлеанс.

Лао Гу је кренуо низ уличицу и нестрпљиво звонио кулијима који су је закрчили. Кулији су на загаситим леђима носили *Vederal* сандуке. Рекламе за *Šaožu* опруге, Мацушита антибактеријске ручице и *Vo Lok* керамичке филтере за воду су се њихале у хипнотишућем ритму. Сlike Будиног учења и свете Мале краљице су прекривале зидове фабрике, заједно са ручно осликаном муа таи прошлости.

Фабрика *SpringLajf* се издизала изнад саобаћајне гужве. Изгледала је као тврђава високих зидова прошарана великим вентилаторима који су се споро окретали. С друге стране сокака је била *Šaožu* фабрика бицикала. Између фабрика била је гомила уличних колица која су се увек груписала испред улаза у фабрике са којих су продавци нудили брзу храну радницима.

Лао Гу се пробио у двориште *SpringLajfa* омогућивши тако Андерсону да изађе испред главног улаза. Андерсон је изашао из рикше, узео ранац са воћем и застао за тренутак зурећи у осам метара широка врата која су водила до мегадонта. Фабрика је требало да промени име у Јатесова глупост. Јатес је био непоправљив оптимиста. У Андерсоновим ушима је још увек одзвањало његово залагање за узгајање гентички модификованих алги, а пред очима му је била слика човека који претура по фиокама у потрази за графиконима и на брзину написаним белешкама којима би поткрепио своје речи.

„Не можете унапред осудити мој рад само зато што је пројекат Поклон океана био неуспешан. Алге, ако их ваљано излечимо, омогућавају експоненцијална побољшања у апсорбовању обртне силе. Заборавите на њихов калоријски потенцијал. Усредсредите се на индустријску примену. Могу вам пред ноге бацити целокупно тржиште складиштења енергије, само ако ми дате још мало времена. Испробајте барем једну од мојих пробних опруга, пре него што донесете одлуку...“

Тутњава машина је заплъуснула Андерсона док је улазио у фабрику, бришући последњи очајнички јаук Јатесовог оптимизма.

Мегадонти су, спуштених глава са сурлама које су се вукле по земљи, дахтали док су кружећи окретали полуге. Генетички модификоване животиње су чиниле живи део погонског система фабрике и обезбеђивале енергију за покретне траке, вентилаторе и друге фабричке машине. Каишеви којима су животиње биле везане су рит-

мично зveckали. Радници у црвеним и златним одорама су викали на животиње које су генетичким модификовањем створене од слонова и повремено им мењали места како би их приволели на веће напоре.

На другој страни фабрике су са производних трака силазиле ново-произведене опруге, које су потом одлазиле на одељење за проверу квалитета и паковање, па су постављане на палете за неко будуће време када ће их извозити. Радници су, када се Андерсон попео на спрат, закратко прекинули рад и поздравили га спајајући дланове које су подизали до чела, одајући тако почаст која се као талас пренела кроз цео ред.

Бањат, директор ПК, му је пожурио у сусрет поздрављајући га.

Андерсон му је површно узвратио поздрав. „Какав је квалитет?“

Бањат се насмејао. „*Dee khap*. Дobar. Бољи. Дођи, погледај.“ Сигнализирао је радницима, а Нум, надзорник, је зазвонио објављујући потпуно заустављање производне траке. Бањат је позвао Андерсона да га прати. „Десило се нешто интересантно. Бићеш задовољан.“

Андерсон се уздржано насмејао, сумњајући да Бањат има било шта повољно да каже. Из ранца је извадио воћку и понудио је Бањату. „Напредак? Заиста?“

Бањат је климнуо главом и узео воћку. Летимично ју је погледао, па ју је огулио. Убацио је у уста полупровидно месо воћке. Бањатово лице није одавало никакво изненађење. Никакву посебну реакцију. Јео је воћку без икаквог размишљања. Андерсон се искревелио. Странци су увек последњи дознавали за новости, чињеница коју је Хок Сенг волео да истиче када је његов параноичан ум почео да подозрева да Андерсон намерава да га отпусти. Хок Сенг вероватно већ зна за постојање воћа, или ће се бар претварати да зна када га буде питао.

Бањат је коштицу воћке бацио у канту са храном за мегадонте и повео Андерсона дуж производне траке. „Решили смо проблем са пресом за резање“, рече.

Нум је поново позвонио па су се радници за један корак удаљили од својих уобичајених места. На трећи звук звона чувари мегадоната, махути, су бамбусовим штапом ударили животиње које су се на тај знак зауставиле. Производне траке су успоравале. На супротном крају фабрике, индустријске опруге су крцкале и цвилеле док су их замајци напајали енергијом, енергијом помоћу које ће производна трака поново бити покренута пошто Андерсон буде завршио обилазак.

Бањат је Андерсона повео до утихнуле производне траке, поред још једног реда радника који су исказивали поштовање, овога пута

одевених у зелене и беле одоре, и одгурнуо је завесе од палминог полимера које су представљале улаз у предоницу. Овде, у овој просторији, Јатесово индустријско откриће је раскошно сијало у својем забораву, обавијајући опруге остацима случајног открића. Жене и деца који су носили троструке маске су подигли погледе и скинули заштиту са лица како би исказали дубоко поштовање према човеку који им је омогућавао да преживе. На њиховим лицима се могао видети зној и благи пудер. Само је кожа око усана и ноздрва, на местима преко којих су били филтери, била тамна.

Он и Бањат прођоше до другог краја просторије у спарне просторије за резање. Лампе су ћудљиво светлцуале, а мирис алги је испунио ваздух око њих. Изнад њихових глава, рафови са мрежама за сушење премазани генетски модификованим алгама су досезали све до плафона. Алге се у тим мрежама цеде, вену и тамне на врелом ваздуху. Ознојени техничари поред производних трака на себи нису имали готово ништа – само кратке панталоне, боце са кисеоником и заштитне маске. У просторији је било вруће као у ужареној пећи, упркос вентилаторима и систему за вентилацију. Грашке зноја су цуреле низ Андерсонов врат. Његова кошуља је одмах постала морка.

Бањат показа руком. „Овде. Видиш.“ Повукао је прстом преко демонтиране главне полуге за резање која је лежала поред главне производне траке. Андерсон је клекнуо како би проверио површину полуге. „Гљивице“, промрмља Бањат.

„Мислио сам да смо се обезбедили од овога.“

„Слана вода“. Бањату је било негодно. „Океан је близу.“

Андерсон са неодобравањем погледа рафове са алгама које су се цедиле. Резервоари са алгама и рафови за сушење неће помоћи. „Ко год да је помислио да ћемо топлотом излечити заразу био је будала. Ма каква енергетска ефикасност.“

Бањат се још једном негодно насмејао ништа не рекавши.

„Дакле, заменили сте алат за резање?“

„Поузданост је сада двадесет пет процената.“

„Толико је сада боље?“, рече Андерсон, климнувши при том одсутно. Дао је знак надзорнику који је нешто довикнуо Нуму. Поново се зачуло звоно. Пресе и лампе су засијале када је енергија покуљала у систем. Андерсон се зајапурио од изненадног повећања топлоте. За лампе и пресе се плаћао порез у угљенику од петнаест хиљада бата сваки пут када би засијале, порез који је СпрингЛајф издашно уплаћивао у енергетски буџет краљевства. Јатесово управљање системом је било генијално и омогућавало је да фабрика користи државне

залихе угљеника, али су трошкови подмићивања и даље били изузетно велики.

Главни замајци су се завртели па је фабрика подрхтавала у ритму зупчаника који су се налазили спрат испод. Плоче на поду су трепериле. Кинетичка енергија је покуљала кроз систем као да је адrenaлин у голицавом очекивању енергије која ће засути производну траку. Мегадонти су бесно заурлали, али су врло брзо умирени шибамa. Цвиљење замајца је прерасло у буку која је изненада прекинута пристизањем велике количине дула у погонски систем.

Поново се зачуло звонце. Радници су поравнали алат за резање. Производили су два гигацула енергије, али су за мање количине морали много пажљивије баратати машинама. Ниже, низ производну траку почело је намотавање, а преса за сечење, са новим прецизним оштрицама, је уз шиштање подигнута хидрауличним дизалицама.

„*Khun*, молим вас.“ Бањат је одгурао Андерсона у заштитни кавез.

Нум је последњи пут позвонио. Производна трака је почела да меље. Андерсона је прожео талас узбуђења у тренутку када је систем покренут. Радници су се шћућурили иза заклона. Фино влакно опруга је излазило из фланши и намотавало се преко низа угрејаних ваљака. Тамно црвена влакна попрскана смрдљивим реагенсом. Влакна су на тај начин подмазивана да би се добио гладак филм на који се касније, уједначено, наносио Јатесов прах од алги.

Преса се са треском спустила. Андерсона су заболели зуби од силине ударца. Преса је лако покидала жицу опруге, а одсечено влакно је, преко котура, наставило свој пут кроз завесе до просторије за предење. Тридесетак секунди касније влакно је изронило из просторије за предење, овога пута бледо сиве боје попрскано прахом од алги. Влакно се преко другог низа котура потом преводи преко још једног низа угрејаних ваљака, пре него што добије коначни облик, пре него што се умога у све мањи и мањи кружни облик, упркос његовој молекуларној структури. Заглушујућа бука напрегнутог метала је све више расла. Приликом натезања опруге течност за подмазивање и остатак од алги би прштали на све стране по радницима и опреми. Натегнута опруга би се затим стављала у метално кућиште и слала у одељење контроле квалитета.

Жута диода је трептала, што је био знак да је све у реду. Радници су пожурили из својих заклона како би поново наместили пресу за нови млаз тамно црвеног метала који је пристизао из утробе калионице. Ваљци су клопарали у празно. Пре следеће употребе пресе цеви са течношћу за подмазивање су морале бити очишћене. Приликом

избацивања течности за подмазивање ваздух би се испунио фином измаглицом. Радници су завршили поранавање пресе, па су се поново сакрили иза заклона. Када би се систем покварио, влакна опруге би се претворила у високоенергетска сечива и неконтролисано би секла ваздух у просторији. Андерсон је већ виђао лобање отворене као да су презрели манго, одсечене делове тела и прскање крви у фабрикама у којима се догодио квар.

Преса је поново треснула, одсецајући још једну од четрдесет опруга колико је могла да направи сваког сата. Опругу за коју се могло са седамдесет пет процената сигурности рећи да ће се наћи у строго чуваном складишту Министарства екологије. Трошили су милионе на производњу ђубрета за које ће утрошити милионе како би га се отарасили – мач са две оштрице који и даље представља опасност. Јатес је негде грдно забрљао, било случајно било због тога што га је неко саботирао. Било му је потребно више од годину дана да схвати колико је проблем велик, да детаљно провери каде у којима су се гајиле алге које су се користиле за револуционарно облагање опруга, да преради кукурузну смолу која се користила за мазање зупчаника опруге, да измени начин контроле у одељењу контроле квалитета, да схвати како ниво влаге у ваздуху утиче на производни процес који је осмишљен у много сушнијој клими.

Облак бледе прашине је заплуснуо просторију када је у њу, кроз завесе, упао радник из предионице. На тамном лицу испрсканом палминим уљем су се виделе знојаве бразде. Андерсон је кроз засторе могао накратко да види друге раднике обавијене бледом измаглицом, као сенке у снежној олуји, док се влакно опруге облагало прашком који је спречавао њено заглављивање под великим притиском. Сав тај зној, све те калорије, сва та расподела угљеника – све то само да би Андерсон имао уверљиво покриће за његов прави посао, посао разоткривања мистерије која је обавијала велебиље и *пџав*.

Нека друга, рационалнија, компанија би фабрику одавно затворила. Чак би и Андерсон, са својим ограниченим знањем о новом поступку прављења нове генерације опруга, учинио исто. Али да би радници, синдикати, чиновници и многе друге „очи и уши“ краљевства поверовали да је Андерсон послован човек жељан успеха, радници у фабрики су морали напорно да раде.

Андерсон је протресао Бањатову руку и честитао му на послу који добро обавља.

Заиста је била штета. Постојала је шанса за успех пројекта. Када Андерсон буде једну од Јатесових опруга видео на делу, сигурно ће

му застати дах. Јатес је био лудак, али се никако није могло рећи да је глуп. Андерсон је својим очима гледао како цули енергије сатима хрле из сићушних кутија са опругама. У поређењу са њима друге опруге, чак и да су два пута веће, не би могле да садрже ни четвртину енергије коју су садржале Јатесове опруге. Друге опруге би се под енормним притиском једноставно претвориле у некакву молекуларну масу. Понекад је био опчињен Јатесовом визијом.

Пошто је дубоко удахнуо, Андерсон се повијених леђа провукао кроз предионицу. Изронио је са друге стране облака дима и прашине од алги. Удахнуо је ваздух испуњен смрадом угаженог измета мегадоната и степеницама се упутио у своју канцеларију. Иза његових леђа један мегодонт је поново рикнуо гласом мучене животиње. Андерсон је погледао наниже и прибележио име махута, гонича животиња. Четврта осовина. Још један проблем на дугачком списку проблема СпрингЛајфа. Отворио је врата која воде до канцеларија.

Просторије су изгледале готово исто као када их је први пут видео. Још увек су биле мрачне, налик празним пећинама са столовима и рачунарима на педале. Уски зраци светла су се пробијали кроз прозорске капке од тиковине, обасјавајући поклоне неком Богу који није успео од пропасти да спаси Тан Хок Сенгов клан у Малаји. Тежак мирис сандаловине је испуњавао просторију. Мноштво свиленастих трака је прекривало олтар у углу у којем су, изнад тањира са ЈуТекс пиринчем и мувама, биле нагомилане златне фигурице.

Хок Сенг је већ седео за рачунаром. Кошчатим ногама је равномерно покретао педалу рачунара, напајајући тако микропроцесор и екран од 12 сантиметара. Андерсон је у бледој светлости ухватио трептај Хок Сенгових очију, грч човека који се боји сурове смрти сваки пут када се врата отворе. Старчев трзај је био као привиђење – у једном тренутку видљив, у другом као да га никада није било – али је Андерсон толико добро познавао избеглице са жутом картом да је могао да препозна потиснут страх. Затворио је врата и тако пригушио буку машина, па се старац опустио.

„Чини ми се да сам ти рекао да прекинеш да палиш ову ствар“, рече Андерсон кашљући и машући руком у правцу дима који се издиша изнад упаљене сандаловине.

Хок Сенг је слегнуо раменима, али није престао да покреће педалу нити је престао да куца. „Да ли желиш да отворим прозоре?“, рече шаптавим гласом налик на стругање бамбуса по песку.

„О Боже, нећу“, мрштећи се при том на помисао о тропској врелини иза прозорских капака. „Пали то код куће. Не желим да то радиш овде. Никада више.“

„Наравно“

„Озбиљно то мислим.“

Хок Сенг је жмирнуо пре него што је пажњу поново усмерио на екран. Избачене јагодичне кости и очне дупље су се дубоко оцртале на светлости монитора. Прсти, као ноге у паука, су и даље добовали по тастатури. „То је за срећу“, промрмља. Затим се пригушено насмеја. „Чак је странцима потребна срећа. Мислим да би вам помоћ Буде добродошла због свих проблема које имате у фабрици.“

„Немој да палиш сандаловину овде.“ рече Андерсон. Потом је на сто бацио ранац са тек купљеним воћем и завалио се у столицу. Обрисао је обрву. „Пали га код куће.“

Хок Сенг је благо климнуо главом потврђујући да га је чуо. Редови старих вентилатора су се споро вртели изнад њихових глава, мада њихова пераја од бамбуса нису доносила олакшање од спарине. Њих двојца су седели окружени плановима Јатесовог великог изума. Гомиле столова и радних станица су зврјале празне. Све то је постојало ради људи који би продавали опруге, управљали њиховим отпремањем и ради секретарица.

Андерсон је нехајно пребирао по воћкама. Узео је једну воћку зелених длачица и показао ју је Хок Сенгу. „Да ли си већ видео овакво воће?“

Хок Сенг подиже поглед. „Тајланђани га зову *ngaw*.“ Затим се вратио свом послу, проверавајући радне табеле које никада неће користити и црвеном мастилу које никада неће употребити за извештаје.

„Знам како Тајланђани зову воће.“ Андерсон је устао и пришао старчевом столу. Хок Сенг се тргао када је Андерсон поред његовог рачунара поставио воћку, гледајући је као да је смртоносна. „Сељаци на пијаци су ми рекли како Тајланђани зову воће.“, рече Андерсон. „Да ли их узгајате и у Малаји?“

„Овај...“, поче Хок Сенг, па заћута. Очигледно је покушавао да поврати самоконтролу док се на његовом лицу могла видети читава палета емоција. „Овај...“, па поново заћута.

Андерсон је посматрао како страх обликује црте Хок Сенговог лица. Мање од једног процента малајских Кинеза је преживело Инцидент. Хок Сенг је, по свим мерилима, био срећан човек, мада га је Андерсон сажалевао. Једноставно питање о воћу је било довољно да старац изгледа као да жели што пре да побегне из фабрике.

Хок Сенг је зурio у воћку борећи се за ваздух. На крају проговори: „Нема га у Малаји. Само су Тајланђани вешти у узгајању оваквог воћа.“ Потом се поново бацио на посао, не скрећући поглед са малог монитора рачунара, потпуно се искључивши из разговора.

Андерсон је чекао како би видео да ли ће још нешто дознати од старца, али овај више није одвајао поглед од монитора. Још увек није дошло време да се реши загонетка постојања воћа.

Андерсон се затим вратио до свог стола и почео да разврстава пошту. Признанице и порески папири које је Хок Сенг припремио су се налазили на једној страни стола и тим документима се морала посвети пажња. Прионоу је на гомилу папира. Потписивао је платне спискове радника Уније мегадонта и одобрења за одлагање ђубрета СпрингЛајфа. Од топлоте и влажног ваздуха се бранио тресући кошуљу.

У једном тренутку Хок Сенг подиже поглед и рече: „Бањат те је тражио.“

Андерсон потврдно климну главом, окупиран попуњавањем формулара. „На преси за сечење се појавила рђа. После промене сечива поузданост је порасла за пет процената.“

„Двадесет пет процената?“

Андерсон слегну раменима, преврну још неколико страница, па дода свој удео порезу који фабрика плаћа Министарству екологије. „Он тако тврди.“ Потом је документ убацио у коверат.

„Још увек се не остварује профит. Твоје опруге су само намотане, али се не користе. Опруге чувају цуле као што Сомдет Чапраја чува Малу краљицу.“

На Андерсоновом лицу се огледала раздраженост, али се није потрудио да похвали спорадичан напредак у производњи опруга.

„Да ли ти је Бањат говорио о хранљивим резервоарима?“ упита Хок Сенг. „Резервоарима за алге?“

„Није. Говорио је само о зарази. Зашто?“

„Резервоари су заражени. Неке алге не производе...“, Хок Сенг је оклевао. „У питању је скрама. Не може да се користи.“

„О томе ми ништа није говорио.“

Још једном је оклевао, па рече: „Верујем да је хтео да ти каже.“

„Да ли је поменуо колике су последице заразе?“

Хок Сенг слегну раменима, па рече: „Рекао је само да скрама не задовољава спецификације.“

Андерсон се смрачи. „Отпустићу га. У контроли квалитета ми није потребан човек који нема храбрости да саопшти лоше вести.“

„Можда га ниси пажљиво слушао.“

У Андерсоновм речнику је постојало много речи којима би описао људе који започну тему и не могу да је доврше, али ни једну није употребио пошто га је прекинуо урлик мегадонта. Бука је била толика да су се прозори затресли. Андерсон је исчекивао следећи вапај.

„То је мегадонт поред четвртог замајца“, рече. „Његов махут је неспособан.“

Хок Сенг није прекидао куцање. „Махути су Тајланђани. Сви су они неспособни.“

Андерсон се једва суздржао да се не насмеје на овакву опаску. „Па, овај је гори од осталих.“ Вратио се сређивању поште. „Желим да буде замењен. Махут поред четвртог замајца. Упамти шта сам рекао.“

Хок Сенг је изгубио ритам окретања педале. „Чини ми се да ћеш га тешко заменити. Чак се и господар ђубрета повинује жељама Синдиката мегадонта. Када фабрика не би користила мегадонте, морала би да користи људску радну снагу. Ниси у завидној ситуацији.“

„Не тиче ме се. Тај махут мора да оде. Не можемо да ризикујемо стампедо. Смисли уљудан начин на који ћеш га се решити.“ Андерсон привуче још једну гомилу платних спискова који су чекали да их потпише.

Хок Сенг изнова покуша да га уразуми. „Кхун, преговарање са синдикатом није једноставан посао.“

„Због тога имам тебе. То се зове пребацивање одговорности.“ Андерсон је наставио да окреће папире.

„Да, наравно“, суво се сложи Хок Сенг. „Хвала на упутствима.“

„Стално ми замераш да не разумем овдашњу културу“, рече Андерсон. „Дакле, постарај се да махут оде. Не тиче ме се да ли ћеш бити уљудан или изгубити образ, само нађи начин да га се отарасиш. Такав махут представља велику опасност у енергетском одељењу.“

Хок Сенгове усне се скупише, али више није протествовао. Андерсон је сматрао да ће се повиновати његовом наређењу. Прелистао је странице још једне дозволе Министарства екологије правећи при том гримасе. Само Тајланђани могу да утроше толико времена како би подмићивање изгледало као још један уговор о пружању услуга. Они су углађени, чак и када вас приморавају на нешто. Или, када постоји проблем са резервоарима са алгاما. Бањат ...

Андерсон је претраживао формуларе који су лежали на столу, па потом позва Хок Сенга.

Старац није подигао главу. „Побринућу се за твог махута“, рече и настави да куца. „Урадићу као што си рекао, макар вас то коштало када поново буду дошли да се цењају око бонуса.“

„Добро је да знам да ћеш то да урадиш, мада нисам то хтео да те питам.“ Андерсон је куцкао по старчевом столу. „Рекао си да се Бањат жалио на скраму од алги. Има ли он проблема са новим резервоарима? Или са старим резервоарима?“

„Ух.. Није ми баш било јасно.“

„Зар ми ниси рекао да је прошле недеље стигла нова опрема? Нови резервоари, нове хранљиве подлоге?“

Хок Сенг је накратко успорио куцање. Андерсон је глумио збуњеност док је поново претурао по папирима, знајући да неће пронаћи потврде и формуларе о карантину. „Међу папирима би морао да постоји списак опреме. Сигуран сам да си ми рекао да је опрема стигла.“ Андерсон подиже поглед. „Што више размишљам то сам све сигурнији да не желим да чујем било шта о проблемима са резервоарима. Не желим да чујем, осим ако је нова опрема прошла царину и ако је уграђена.“

Хок Сенг није ништа одговорио. Наставио је са куцањем као да ништа није чуо.

„Хок Сенгу? Да ниси нешто заборавио да ми кажеш?“

Хок Сенг је и даље нетремице гледао у екран монитора. Андерсон је чекао. Само су ритмично клопарање вентилатора и звук устављачког точка који је покретао Хок Сенг нарушавали тишину.

Старац најзад изусту: „Не постоји попис бродског товара. Пошиљка се још увек царини.“

„Требало је прошле недеље да је добијемо.“

„Пошиљка је задржана.“

„Рекао си да неће бити проблема“, примети Андерсон, „Уверавао си ме у то. Рекао си да ћеш се лично побринути за царину. Додатно сам те платио како бих био сигуран да ће пошиљка стићи на време.“

„Тајланђани имају посебан поглед на време. Можда ће пошиљка стићи овог поподнева. Можда сутра.“, церио се Хок Сенг. „Они нису као ми Кинези. Лењи су.“

„Да ли си их подмитио? Министарство трговине је требало да добије свој део како би послало свог омиљеног инспектора.“

„Дао сам им новац.“

„Довољно новца?“

Хок Сенг га је погледао скупивши очи. „Платио сам.“

„Ниси им платио половину суме, а другу задржао за себе?“

„Дао сам им целу суму“, рече Хок Сенг нервозно се смешећи.

Андерсон је још неко време проучавао старца, покушавајући да докучи да ли је искрен, па је потом одустао и бацио папире на сто. Није му било јасно због чега се уопште нервира, иако је био огорчен што старац мисли да га тако лако може обманути. Поново је бацио поглед на воће. Можда Хок Сенг претпоставља да је фабрика небитна... Одбацио је такву мисао и поново је притиснуо старца. „Пошиљка ће стићи сутра, је ли тако?“

Хок Сенг потврдно климну главом. „Највероватније ће стићи сутра.“

„Једва чекам.“

Хок Сенг није одговорио на саркастичну примедбу. Андерсон се питао може ли се примедба уопште превести. Старац је беспрекорно говорио енглески, али би се повремено у разговору испречила препрека која је била више културалне него језичке природе.

Андерсон се вратио папирологији. Пред њим су били порески формулари и платни спискови. Радну снагу је плаћао двоструко више него што је требало да је плаћа. То је био још један проблем пословања са Краљевством. Тајландски радници за тајландска радна места. Избеглице из Малаје са жутом картом су гладовале по улицама, а није могао да их запосли. Да је правде, Хок Сенг би гладовао и чекао у реду за посао заједно са свима који су преживели Инцидент. Да није његових језичких способности, знања књиговодства и Јатесовог повлађивања, Хок Сенг би гладовао.

Андерсон је застао пред наредном ковертом. Писмо је било адресирано на њега лично, али је печат био поломљен. Хок Сенг није марио за приватност туђе преписке. Андерсон је често са њим расправљао о томе, али је старац и даље правио „грешке“.

У коверти је Андерсон пронашао малу позивницу. Ралеј је предлагао да се сусретну.

Андерсон је картицом куцкао по столу. Ралеј. Заоставштина Проширења. Остатак слава на великом таласу, из времена када је нафта била јефтина, времена када су људи и жене прелазили велике раздалјине за неколико сати, а не неколико недеља.

Када су последњи џамбо-цветови отутњали са поплавлених писта у Суварнабумију, Ралеј је био тамо, до колена у морској води, гледајући

их како одлећу. Остао је да тавори са својим љубавницама које је надживео, па је потом пронашао нове љубавнице, живећи патворени живот уз уживање у опијуму. По његовом причању, преживао је разне страхоте, недостатак калорија и гладовање. Старац је у то време време проводио у свом „клубу“ Плончит, као каква жаба крастача, самозадовољно уводећи новопридошле странце у давно заборављну уметност пијанчења.

Андерсон је картицу бацио на сто. Какве год да су старчеве намере, позив му није могао нашкодити. Ралеј није могао оволико дуго да преживи у Краљевству, а да није постао параноичан. Андерсон се благо насмеја погледавши у Хок Сенга. Хок Сенг и Ралеј би били добар пар: две искорењене душе, два човека далеко од родне груде, сваки од њих преживљава захваљујући сопственој сналажљивости и параноји...

„Ако већ ништа друго не радиш већ гледаш шта ја радим“, рече Хок Сенг, „треба да знаш да Синдикат мегадонта захтева поновне преговоре о висини зарада.“

Андерсон је погледао хрпу трошкова на столу, па рече: „Сумњам да су тако учтиви.“

Хок Сенг је за тренутак застао, па рече: „Тајланђани су увек учтиви. Чак и када им неко прети.“

Мегадонт је, спрат ниже, поново вриснуо.

Андерсон значајно погледа Хок Сенга. „Претпостављам да сада имаш чиме да се цењкаш када се будеш ослобађао махута на четвртом замајцу. Дођавола, можда им ништа нећу платити све док се не отарасе тог кучкиног сина.“

„Синдикат је веома моћан.“

Још један врисак је одјекнуо фабриком и жацнуо Андерсона. „Глупан“, рече он, погледавши према према прозорима. „Шта, дођавола, раде са том животињом?“ Махнуо је Хок Сенгу и рекао, „Иди да провериш шта се догађа.“

Изгледало је као да ће Хок Сенг нешто да узврати, али је Андерсонов ледени поглед тако нешто спречио. Старац се придигао на ноге.

Трубљење мегадонта је угушило сваку старчеву помисао да гласно искаже негодовање. Прозори су заклопарали.

„Шта се то...“

Још једно трубљење мегадонта је одјекнуло зградом, а затим се зачуо механички звук — звук ослобођене снаге. Андерсон је скочио са столице и потрчао ка прозору, али га је Хок Сенг претекао. Старац је, потпуно збуњен, зурio кроз прозор широко отворених уста.

Жуте очи величине тањира су биле с друге стране прозора. Мегодонт се усправио на задње ноге и клатио. Четири кљове звери су биле одсечене ради безбедности, али је то и даље била звер, преко четири и по метра висине, десет тона мишића и беса, а све то је балансирало на задњим ногама. Махнито је покушавао да покида ланце који су га везивали за замајац. Подигао је сурлу откривши огромну чељуст. Андерсон је чврсто рукама покрио уши.

Урлик мегодонта се снажно чуо кроз стакло. Андерсон је, изненађен, пао на колена и узвикнуо, „О Боже!“ У ушима му је гласно звонило. „Где је тај махут?“

Хок Сенг заклина главом. Андерсон уопште није био сигуран да га је овај уопште чуо. Звуци које је чуо су били потмули и удаљени. Отетурао се до врата па их је отворио баш у тренутку када се мегодонт скокљао на четврти замајац и потпуно га поломио. Тиковина је полетела у свим правцима. Андерсон се сагао како би избегао иверје које је летело, али није успео да га избегне па му је кожа била препуна посекотина.

На спрату испод, махути су махнито ослобађали ланаца своје звери и одвлачили их од побеснеле животиње, гласно охрабрујући животиње налик на слонове. Мегодонти су тресли главама и гласно се супротстављали, отимајући се од својих господара преплављени инстинктивном потребом да притекну у помоћ „рођаку“. Други тајландски радници су похрлили да уточиште нађу на улици.

Побеснели мегодонт је још једном свој бес искалио на замајцу. Зупчаник је претворио у прах. Махут који је требало да управља животињом је сада био само крвава мрља на поду. Андерсон се повукао у канцеларију. Обишао је један празан сто, а преко другог је скочио па се нашао испред сефова компаније.

Нервозно је окретао бројчанике. Зној му је капао у очи. 23 десно, 106 лево... Прешао је на следећи бројчаник и молио се да не погрешити како не би морао испочетка да уноси комбинацију. Нова количина иверја је пала на под фабрике праћена вриском неког ко се превише приближио.

Хок Сенг се изнедада створио поред Андерсоновог лакта.

Андерсон му је одмахнуо да иде. „Реци људима да изађу напоље! Нека се сви евакуишу! Жалим да сви напусте фабрику!“

Хок Сенг је потврдно климнуо главом, али је оклевао да оде док је Андерсон грозничаво покушавао да унесе комбинацију.

Андерсон му упутити леден поглед и продра се: „Иди!“

Хок Сенг помирљиво потрча ка вратима вичући, али се његов глас није чуо од вриштања радника и ломљења дрвета. Андерсон је окренуо последњи бројчаник и отворио сеф: Папири, свежњеви разнобојног новца, разни записи, пнеуматска пушка... пиштољ са опругом.

Јатес

На лицу му се појави гримаса. Изгледа да је кучкин син у све умешао прсте, као да се његов дух налазио на Андерсоновом рамену. Андерсон је натегнуо опругу пиштоља и заденуо га за појас. Извадио је пнеуматску пушку. Проверио је да ли је напуњена док се разликао још један урлик. Јатес се барем припремио за овакав догађај. Кучкин син је био наиван, али не и глуп. Натегнуо је пушку и крупним корацима кренуо ка вратима.

Погонски систем и одељење контроле квалитета на доњем спрату су били испрскани крвљу. Тешко је било разазнати ко је све погинуо. Погинуло је више махута. Сладак мирис људске дробе испуњавао је ваздух. Стаза којом се мегодонт кретао око замајца била је посута цревима. Животиња се поново усправила на задње ноге. Планина генетички модификованих мишића која је покушавала да се ослободи последњих стега.

Андерсон је нанишанио. Крајичком ока је видео да се још један мегодонт усправио на задње ноге и саосећајно затрубио кроз сурлу. Махути су губили контролу над животињама. Приморао се да не обраћа пажњу на сакаћење које се настављало и пажњу је усмерио на нишањење.

Мушицом пушке је прелазео преко избораног тела. Кроз увеличавајући нишан звер је била толико огромна да није могао да је промаши. Пребацио је пушку у атоматски режим, издахнуо ваздух из плућа и отворио комору са гасом.

Измаглица од стрелица је полетела ка животињи. Наранцасте тачке су се појавиле на мегодонтовој кожи означавајући места на којима је погодио звер. Концентровани отров, који је произвео АгриГен, брзо се ширио телом животиње ка централном нервном систему.

Андерсон је спустио пушку. Без увеличавајућег нишана једва да је могао да види стрлице на кожи животиње. Звер ће за неколико тренутака бити мртва.

Мегодонт се окренуо и пажњу усмерио на Андерсона док му се у очима назирао сав бес који је у генима био записан још од леденог доба. Упркос свему, Андерсон је био импресиониран интелигенцијом животиње. Чинило се да животиња зна шта је урадио.

Мегодонт се прибрао и затегао ланце. Гвоздене алке су попустиле и полетеле кроз ваздух ударајући у преносне траке. Радник који је бежао се скокљао на под. Андерсон је бацио пушку и посегнуо за пиштољем са орпугом. Пиштољ је био играчка у поређењу са десецима тона помахнитале животиње, али то је једино што му је било преостало. Мегодонт је журнуо ка Андерсону, а овај је пуцао из пиштоља, повлачећи ороз што је брже могао. Бескорисни оштри дискови су полетели ка лавини од меса.

Мегодонт га је једним замахом сурле срушио на под. Сурла се око његових ногу обмотала као питон. Андерсон је покушао да се ухвати за довратак и тако ослободи стиска. Мегодонт је још јаче стегао сурлу. Крв је покуљала у Андерсонову главу. Питао се да ли животиња намерава да га распукне као каквог комарца препуног крви, али га је звер потом свукла са балкона. Андерсон је покушао да се ухвати за ограду, а онда је полетео кроз ваздух. Летео је као да је птица.

Магадонт је ликовео док је Андерсон летео кроз ваздух. Под фабрике му се приближавао великом брзином. Терснуо је о бетон. Потом је потонуо у ништавило. Остани на земљи и умри. Андерсон се борио да остане при свести. Само умри. Покушао је да устане, да се откотрља, да уради било шта, али није могао да се помери.

Пред очима су му се спајали разнобојни облици. Мегодонт је био близу. Могао је да осети његов дах.

Обојене мрље су се спојиле. Назирао је мегадонтову тамно црвену кожу и осећао праисконски бес. Животиња је подигла ногу у намери да га претвори у кашу. Окренуо се на страну, али није могао да се усправи. Није могао чак ни да пузи. Прстима је му гребио по бетону као паук на леду. Није могао довољно брзо да се помера. О Боже, не желим овако да умрем. Не овде. Не на овакав начин... Изгледао је као гуштер којег су ухватили за реп. Не може да устане, не може да побегне, умреће, постаће каша под ногом превеликог слона.

Мегодонт је заурлао. Андерсон је бацио поглед преко рамена. Звер је спустила ногу и лелујала. Њушкала га је сурлом, а потом су је изненада издале задње ноге. Животиња је легла на бедро, неодољиво подсећајући на пса. Била је збуњена, изненађена што је тело више не слуша.

Предње ноге су се лагано испружиле, а животиња је, уз рику, пала на сламу која је прекривала под. Мегадонтове очи су се спустиле на Андерсонов ниво. Гледале су га право у очи, као да су људске, збуњено трпћући. Мегодонт је сурлом поново покушао да дохвати Андерсона, али га је само неспретно ударао изгубивши контролу над покретима.

Животиња је кроз отворене чељусти тешко дахтала. Топли дах је оба-вио Андерсона. Животиња је испружила сурлу ка Андерсону и продр-мала га. Није могла добро да га ухвати.

Андерсон се полако одвукао ван домашаја животиње. Придигао се на колена, а затим тешком муком усправио. Иако ошамућен, успео је да стане на ноге. Једно од мегадонтових жутих очију је пратило шта ради. Више није било беса. Животиња је трепнула. Андерсон се питао о чему звер мисли. Да ли је могла да осети како отров разара њен нервни систем? Да ли је знала да јој се ближи крај? Или је само осећала умор?

Док је стајао над животињом, Андерсон готово да је почео да је сажаљева. На местима са којих су дивљачки биле одрезане кљове видели су се само прљави овални остаци. Колена су јој била прекри-вена ранама, а уста пуна грдувица скабиса. Животиња је била близу и умирала је. Њени мишићи су били парализовани, а ребра тешко уги-бала док је удисала ваздух. Представљала је само још једно биће које је злоупотребљено. Животиња није била предодређена за борбу.

Мегодонт је последњи пут издахнуо ваздух. Тело му се сасвим опустило.

Људи су нахрупили око Андерсона, викали, тискали се око њега, покушавајући да помогну повређенима и пронађу мртве. Људи су били свуда унаоколо. Црвене и златне боје синдиката, зелене одоре СпрингЛајфа, махути који су се пели на циновски леш.

Андерсону се за тренутак учинило да поред њега стоји Јатес, пуши велебиље и посматра читаву збрку. „Рекао си да ћеш сав посао завр-шити за месец дана.“ А онда се поред њега појавио Хок Сенг, са сво-јим шапутавим гласом, црним бадемастим очима и кошчатом руком коју је пружао како би му додирнуо врат. Рука му је била прекривена црвеном течношћу.

„Крвариш“, промрмљао је.